

PUJANEK WINCENTY (1907-1940)

Urodził się 12 stycznia 1907 roku w Jarocinie, w rodzinie mistrza kowalско-ślusarskiego Stanisława i Jadwigi z domu Scheller. 24 kwietnia 1919 roku rozpoczął naukę w gimnazjum w Jarocinie. Świadectwo dojrzałości uzyskał 15 maja 1928 roku. 1 października 1929 roku rozpoczął naukę w aptece „Pod Orłem” Bolesława Skrzypczaka w Lesznie. Zakończył ją 30 września 1931 roku. 29 września złożył egzamin na pomocnika aptekarskiego przed komisją egzaminacyjną w poznańskim Urzędzie Wojewódzkim. Pracował jako pomocnik aptekarski w aptece „Pod Koroną” K. Sikorskiego w Poniecu (1 października 1931 roku – 1 czerwca 1932 roku), w aptece Kasy Chorych w Lesznie (5 lutego 1932 roku – 31 grudnia 1933 roku) i w aptece „Pod Orłem” w Lesznie (1 stycznia 1934 roku – 20 sierpnia 1938 roku). Właściciele aptek, w których pracował, podkreślali w świadectwach pracy, że był bardzo sumiennym, pilnym, odpowiedzialnym, fachowym i godnym zaufania pracownikiem.

W październiku 1938 roku rozpoczął studia na oddziale farmaceutycznym przy Wydziale Matematyczno-Przyrodniczym Uniwersytetu Poznańskiego i ukończył pierwszy rok studiów w sierpniu 1939 roku. W leszczyńskim klubie sportowym Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” uprawiał lekką atletykę. Był znanym biegaczem, w biegach na 400 m uzyskiwał zwykle 3-4 miejsce w Polsce, biegał też w sztafecie 4 x 100 m, która zajmowała 2-3 miejsca w Polsce. Podczas Mistrzostw Polski w Poznaniu, w lipcu 1934 roku zdobył – wraz z trzema kolegami – tytuł wicemistrza w sztafecie 4 x 100 m i piąte miejsce w biegu indywidualnym na 400 m (52,1 sek.). Był to jego rekord życiowy. Od 1 sierpnia 1928 roku do 15 czerwca 1929 roku odbywał służbę wojskową w batalionie podchorążych rezerwy piechoty w Śremie, a po jej ukończeniu został wcielony do 56. pułku piechoty w stopniu plutonowego podchorążego. Ćwiczenia w rezerwie odbywał w swoim pułku w latach 1931 i 1932. Awans na podporucznika rezerwy otrzymał ze starszeństwem od 1 stycznia 1933 roku. Odbył też ćwiczenia na stanowisku dowódcy plutonu strzeleckiego w 56. pułku piechoty (1938).

29 sierpnia 1939 roku został zmobilizowany przez swój pułk i odesłany do ośrodka zapasowego 25. Dywizji Piechoty w Kielcach. Transporty ośrodka (około 1500 ludzi) przybyły do Kielc 3 września. Znaczna część rezerwistów była tylko częściowo umundurowana, a jeszcze mniejsza uzbrojona, dlatego utworzono tylko jeden batalion bojowy, zaś pozostałe nadwyżki zostały ewakuowane 4 września do Sandomierza i dalej do Jarosławia, gdzie miały się dozbroić. Jednostki zostały rozbite w Leżajsku 10 września przez nacierające siły niemieckie. Część żołnierzy, wycofując się, dotarła do Żółkwi i tutaj dostała się do niewoli sowieckiej, inna część dotarła do Tarnopola, jeszcze inna, zdążająca w kierunku Czortkowa i granicy rumuńskiej, dostała się do niewoli 18 września w okolicy Podhajców. Wspomniany batalion bojowy (3. batalion 154. pułku piechoty), zmobilizowany w garnizonie

kieleckim z nadwyżek 56. pułku piechoty, 60. pułku piechoty i 4. pułku piechoty, walczył pod Radomiem. Stopniowo wycofywał się w kierunku środkowej Wisły, celem opanowania mostów. Został jednak rozbity 9 września pod Iłżą, żołnierze i oficerowie, którzy zdołali przedostać się na Lubelszczyznę, zostali włączeni do oddziałów Armii „Lublin”, a po jej kapitulacji pod Tomaszowem i Cześnikami, wycofywali się w kierunku Lwowa i dostali się do niewoli sowieckiej.

Tam też dostał się do niewoli ppor. Pujanek. Był przetrzymywany w obozie w Starobielsku. Do rodziców w Lesznie dotarły od niego dwie kartki pocztowe, w lutym i w marcu 1940 roku. Na liście NKWD oficerów, którzy opuścili obóz wiosną 1940 roku jest oznaczony nr. 2566. Wywieziony do Charkowa 24 kwietnia na podstawie listy NKWD nr 046 z 22 kwietnia i zastrzelony w piwnicy więzienia wewnętrznego zarządu obwodowego NKWD 26 kwietnia 1940 roku, zaś jego ciało wrzucono do zbiorowego dołu w podmiejskim lesie.

W. Głowacki, *Męczeńskie drogi farmaceutów wielkopolskich*, Poznań 1967, s. 14; A. Moszyński, *Lista katyńska*, Londyn 1982, s. 313; P. Bauer, J. Zielonka, *Żołnierska droga przez mękę*, Kościan 1990, s. 34, 51; J. Tucholski, *Mord w Katyniu*, Warszawa 1991, s. 475-476; B. Tuszyński, *Przerwany bieg*, Warszawa [1993], s. 126 (tu mylnie: „urzędnik państwowy”); T. Kryśka-Karski, *Straty korpusu oficerskiego*, Londyn 1996, s. 339; *Księga pochowanych żołnierzy*, Pruszków 1996, s. 299; *Rozstrzelani w Charkowie*, Warszawa 1996, s. 160; B. Tuszyński, *Księga sportowców polskich*, Warszawa 1999, s. 233; *Charków: księga cmentarna*, Warszawa 2003, s. 438 (tu częściowo błędne inf.); Informacje dr. Bolesława Skrzypczaka z Poznania (1999); W. Śmigielski, *Mieszkańcy Gostynia i okolic w mogiłach katyńskich*, Gostyń 2015, s. 83-84.